



ת"פ 59744/03/15 - מדינת ישראל נגד א ג,

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 59744-03-15 מדינת ישראל נ' ג(עציר)
תיק חיצוני: 0-1180-02018-2015

בפני	כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	א ג,

החלטה

בתאריך 29.3.15 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום שייחס לו 4 עבירות של הפרת הוראה חוקית, 2 עבירות איומים, עבירה של תקיפה במטרה לגנוב ועבירת גניבה, לפי סעיפים 287(א), 192, 381(א)(2) ו- 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. את העבירות האלה, כך על פי עובדות כתב האישום, ביצע הנאשם במהלך הימים 23.3.15-25.3.15.

ביחד עם כתב האישום הגישה המאשימה בקשה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים נגדו.

כ- 10 ימים לפני כן, ביום 19.3.15 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום נוסף בת"פ 40385-03-15 בו יוחסו לו עבירות של תקיפה סתם, גניבה והיזק לרכוש במזיד לפי סעיפים 379, 384 ו- 452 לחוק העונשין, אשר על פי הטענה בוצעו ביום 16.3.15 ואף שם נתבקש מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים נגדו.

בעקבות חוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה לבית המשפט בת"פ 40385-03-15 הנ"ל ביום 14.7.15, בה נקבע כי הנאשם אינו כשיר לעמוד לדין וכי בעת ביצוע העבירות שיוחסו לו באותו תיק הוא לא היה אחראי למעשיו, הורה כב' השופט א' קפלן, ביום 15.7.16, על הפסקת ההליכים נגדו ועל אשפוזו למשך תקופת האשפוז המרבית של 3 שנים, לפי הוראות סעיפים 170 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982 וסעיף 15 (א) לחוק טיפול בחולי נפש.

לאור העובדה שהעבירות נשוא התיק שבפני בוצעו, כאמור, מספר ימים לאחר ביצוע העבירות נשוא ת"פ 40385-03-15 ולנוכח הקביעות בחוות הדעת הפסיכיאטרית הנ"ל לפיהן בעת בדיקתו היה הנאשם שרוי במצב פסיכוטי פעיל, מבקשת המאשימה כי אורה על הפסקת ההליכים נגדו ועל אשפוזו למשך תקופת האשפוז המרבית של 3 שנים גם כן, דהיינו "לאמץ" את החלטתו הנ"ל של כב' השופט קפלן.

מנגד, עותרת ב"כ הנאשם לזיכויו מביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק זה ומציינת כי היות ובמסגרת ת"פ 40385-03-15



הנ"ל כבר ניתנה הוראת אשפוז, אזי אין כל צורך במתן הוראת אשפוז נוספת חופפת.

זיכוי או הפסקת הליכים?

בפסק הדין שניתן ברע"פ 2675/13 **מדינת ישראל נ' פלוני (להלן: "הלכת וחנן")** קבעו שופטי בית המשפט העליון כי אין לקבל עוד את העמדה שנקבעה בעבר לפיה נאשם שנקבע כי הוא אינו נושא באחריות פלילית מחמת אי שפיות הדעת אינו זכאי ואינו מורשע, אלא יש לקבוע כי הן מהבחינה המוסרית והן מן הבחינה המעשית, דינו יהיה זיכוי, מכח הוראת סעיף 34ח. לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בהחלטה נוספת שניתנה מאז בעקבות בקשות הצדדים לקיום דיון נוסף בהלכה שנקבעה בפסק הדין הנ"ל - דנ"פ 1237/15 **מדינת ישראל נגד פלוני** (05/07/2015), נקבע כי: **"ההשלכות הרוחביות העתידיות של המקרה, משפטיות ומעשיות כאחד, מצומצמות יחסית ומוגבלות למקרים מועטים..."**, כי **"מדובר בשינוי סמנטי בעיקרו, פילוסופי כמעט, של אופן סיווג נאשם החוסה תחת סייג אי שפיות הדעת"** וכי **"בית המשפט לא כיוון לקבוע כל חידוש הלכה מלבד הסוגיה הספציפית של אופן סיווגו של נאשם החוסה תחת הסייג הקבוע בסעיף 34ח לחוק העונשין כזכאי"**. בסופה החלטה זו הוסיפה כב' הנשיאה מ' נאור והטעימה כי: **"חולה נפש, בהגדרתו, הוא אדם שאיננו מסוגל להבין את המשמעות המעשית או הערכית של האירוע המיוחס לו, ובאדם שכזה, בשל הפגם המנטלי הטמון בו, כלל לא יכולה להתקיים המודעות הדרושה לשם הרשעה בעבירה פלילית. ואם אין מתקיימים בו כל יסודות העבירה - הרי שהתוצאה חייבת להיות בדיוק כמו אצל כל אדם אחר, שלא התקיימו בו כל יסודות העבירה - זיכוי, ולא שום מעמד ביניים אחר"**.

אלא שבמקרה נשוא "הלכת וחנן" הנ"ל - בשונה מן המקרה שבפני - מדובר היה בנאשם שלא נקבע לגביו במפורש כי הוא איננו כשיר לעמוד לדין ובבירור הראייתי שנערך, נקבע כי הוא אכן ביצע את העבירה שיוחסה לו.

בת"פ (מחוזי חיפה) 11950-05-15 **מדינת ישראל נ' א.פ.** (18.6.15) נקבע כי במקרים מסוג המקרה המונח בפני, בהם קיימת חוות דעת הקובעת את אי כשירותו של הנאשם לעמוד לדין, לא ניתן להיושע מ"הלכת וחנן", שכן זיכוי של נאשם על פי הסייג שבסעיף 34ח לחוק טיפול בחולי נפש ומתן צו לפי סעיף 15(ב) לחוק זה מהווה סוף פסוק, הן מבחינת ההליך המשפטי והן מבחינת הצו לאשפוז הנאשם והטיפול בו. בסיטואציות מעין אלה נדרש כי ייקבע תחילה שהנאשם "עשה את מעשה העבירה" - דבר שלא ניתן לעשותו כאשר אין מחלוקת שהוא איננו כשיר לעמוד לדין.

לכן, כך נקבע בהחלטה שניתנה בתיק הנ"ל - **"מקום בו מדובר בנאשם אשר אינו כשיר לעמוד לדין, ממילא גם לא ניתן לקבוע בעניינו כי הוא "עשה את מעשה העבירה". זאת מן הטעם כי אם הנאשם אינו כשיר דיונית - משמע כי הוא אף מוגבל מבחינת יכולתו להשתתף בהליך המשפטי, להבין את משמעויותיו והשלכותיו, כמו גם לתקשר עם סגורו"**.

החלטה דומה ניתנה ביום 18.10.15 בע"פ (מחוזי מרכז) 49462-03-15 **מדינת ישראל נ' נידנוב**, לאמור: **"מקום בו נקבעה אי כשירותו הדיונית של נאשם... בית המשפט אינו רשאי להרשיעו או לזכותו מחמת אי שפיות. בית המשפט רשאי רק לזכותו בשל עילה אחרת שאינה אי שפיות, או להפסיק את ההליכים" וכן: "...לפנינו אפוא מעגל שוטה שבו לא ניתן לזכות את הנאשם מחמת אי שפיות, אלא אם נקבע כי עשה את המעשה, אך באותה מידה גם לא ניתן לזכותו אלא אם נקבע שלא עשה את המעשה. יתר על כן, לא ניתן לקבוע כי הלה עשה או לא עשה את המעשה אלא אם התבררה אשמתו. ואכן המחוקק שהיה ער למצב הדברים האמור, התווה דרך משפטית שאינה כרוכה בבירור האשמה, היא דרך הפסקת ההליכים"**.



התוצאה היא אם כן שאני מקבלת את עמדת המבקשת, שכן במצב הדברים הנתון במקרה שבפני, שהינו המצב השכיח, כאשר מדובר בנאשם שבתחילת ההליך המשפטי בעניינו מוגשת חוות דעת פסיכיאטרית לפיה אין הוא כשיר לעמוד לדין, ואף אם נקבע כי גם בשעת ביצוע העבירות המיוחסות לו הוא לא היה אחראי למעשיו, חוסמת הוראת סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982, את האפשרות להגיע את הסייג הקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

באשר להוראת האשפוז ומשכו -

סעיף 15 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 אשר תוקן בהקשר זה אך לאחרונה, קובע כי:

...

(ד1) 3 (1) בית משפט לא יקבע בצו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) את תקופת האשפוז או

הטיפול המרפאתי, ואולם יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי

המרבית לפי הוראות פסקאות (2) ו-(3) (להלן - תקופת האשפוז או הטיפול

המרבית).

(2) תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה תקופת המאסר המרבית; לעניין זה,

"תקופת המאסר המרבית" -

(א) תקופת המאסר הקבועה בחוק לעבירה כאמור בסעיף קטן (א1) או (ב),

לפי העניין ואם הועמד הנאשם לדין לפני בית משפט שלום לפי סעיף

51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 - שבע שנים; ..

סוף דבר, הנני מורה על הפסקת ההליכים בתיק שבפני, לפי הוראת סעיף 170 (א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 ועל אשפוזו של המשיב בהתאם להוראת סעיף 15 (א) לחוק טיפול בחולי נפש, לתקופה המרבית בת 3 שנים שתהא חופפת לתקופת האשפוז שנקבעה בת"פ 40385-03-15 - זאת לנוכח סמיכות הזמנים שבין מועדי ביצוע העבירות בשני התיקים.

המשיב יועבר לבית החולים שער מנשה לצורך אשפוזו כאמור.

יצוין כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכויות הועדה הפסיכיאטרית לפי סעיפים 15א' ו-28 לחוק טיפול בחולי נפש בדבר



בחינת עניינו של המשיב שבועיים לפני תום תקופת האשפוז המרבית שנקבעה, לצורך קביעה אם יש מקום להורות על שחרורו מן האשפוז או שמא יש מקום לבחון את המשך אשפוזו במסגרת אזרחית.

ניתנה היום, ו' תמוז תשע"ו, 12 יולי 2016, בהעדר הצדדים.